

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 6 juli 2022
(OR. en)

11101/22

RECH 434
COMPET 586
IND 282

FÖLJENOT

---

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	6 juli 2022
till:	Rådets generalsekretariat

Komm. dok. nr:	COM(2022) 332 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN En ny europeisk agenda för innovation

---

För delegationerna bifogas dokument – COM(2022) 332 final.

Bilaga: COM(2022) 332 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 5.7.2022
COM(2022) 332 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

En ny europeisk agenda för innovation

{SWD(2022) 187 final}

1. DEN NYA VÅGEN AV TEKNIKINTENSIV INNOVATION

Innovation är avgörande för att öka Europas konkurrenskraft och säkerställa medborgarnas hälsa och välbefinnande. Innovativa lösningar bidrar till att forma marknader, omvandla ekonomier och öka kvaliteten på de offentliga tjänsterna, och är därmed nödvändiga för att målen för den gröna och den digitala omställningen ska kunna uppnås.

Den nya vågen av teknikintensiv innovation har sin grund i spetsvetenskap, teknik och ingenjörsvetenskap, ofta i kombination med framsteg inom de fysiska, biologiska och digitala områdena, och kan erbjuda omvälvande lösningar som svar på de globala utmaningarna. De teknikintensiva innovationer som utvecklas av en växande grupp av innovativa uppstartsföretag i EU har potential att stimulera innovation i alla delar av ekonomin och samhället. Detta kan i sin tur förändra EU:s affärslandskap och tillhörande marknader och bidra till att ta itu med de mest akuta samhällsutmaningarna, bland annat genom att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

Tack vare sin långa och stolta historia när det gäller innovation har Europa optimala förutsättningar att leda denna nya våg av teknikintensiv innovation. Det finns fyra grundläggande skäl till detta.

För det första är EU ledande inom vetenskap. EU är ett centrum för kunskapsproduktion, och teknikintensiv innovation bygger på nya insikter inom vetenskap och teknik med de högsta standarderna av etik och integritet som grund. Trots att EU bara har 6 % av världens befolkning publiceras en femtedel av världens¹ mest ansedda publikationer² inom unionen. EU:s företag är även världsledande när det gäller gröna patent med högt värde och gröna patent i energiintensiva industrier.

För det andra har Europa en stark industriell bas med ett alltmer dynamiskt ekosystem för uppstartsföretag. Teknikintensiv innovation leder till fysiska produkter snarare än rena programvarutjänster³ och gynnas därför ofta av starka partnerskap med ledande industrier. De partnerskap som främjas mellan företag och med forskare genom olika EU-program, i kombination med politiska åtgärder som den nya industristrategin⁴ och tillhörande initiativ som förordningen om halvledare⁵, gör att starka modeller och värdekedjor kan utvecklas i EU:s teknikintensiva sektorer.

För det tredje har ambitiösa ramvillkor utarbetats för att främja innovation på den inre marknaden. Teknikintensiv innovation är inriktad på lösningar för att möta samhällets utmaningar. EU:s ställning inom vindenergiesektorn⁶ är ett exempel på hur djärva politiska initiativ, däribland när det gäller klimatförändringar och miljöskydd, har skapat villkor som gör att de europeiska företagen kan blomstra i framtidens teknikintensiva sektorer. Detta beror till

---

¹ Science, Research and Innovation Performance of the EU (SRIP), rapport 2022.

² Definieras som de 10 % av publikationerna som oftast citeras.

³ 83 % av alla teknikintensiva företag utvecklar en fysisk produkt (källa: Boston Consulting Group).

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy_sv

⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/european-chips-act>

⁶ Hälften av alla aktiva företag har sitt säte i EU, och europeiska tillverkare av originalutrustning (OEM-tillverkare) har också en världsledande ställning COM(2021) 952 final, oktober 2021

stor del på det nära samarbetet mellan den offentliga och den privata sektorn och den inre marknadens styrkor.

Slutligen har Europa en omfattande talangbas. Nystartade företag som arbetar med teknikintensiv innovation måste ha tillgång till kompetens inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM), entreprenörsfärdigheter och tillhörande kunskaper som följer de högsta värderingarna och principerna inom forskning och utveckling. Europa har några av världens bästa lärosäten och forskningsorganisationer, och deras bidrag till EU:s agenda för utbildning, forskning och innovation förstärks genom initiativ som den nya europeiska universitetsstrategin⁷. Med 17,5 miljoner studenter i tertiär utbildning, över en miljon forskare och en ökad verksamhet inom licensiering, patentutveckling och företagsbildning i många länder spelar dessa institutioner redan en avgörande roll för att säkra tillgången till utbildade personer och idéer för teknikintensiv innovation.

För att utnyttja dessa styrkor kommer EU att vidta nya konkreta åtgärder. Dessa åtgärder kommer att ge innovatörer, däribland teknikintensiva uppstarts företag, möjlighet att dra nytta av den inre marknaden och locka nya institutionella investerare för att stärka finans- och kapitalmarknaderna och kommersialisera och utveckla de teknikintensiva företagen här i EU. De nya åtgärderna kommer att hjälpa enskilda personer att utveckla relevanta färdigheter, frigöra potentialen hos vår mångskiftande befolkning, särskilt kvinnorna, och locka talangfulla arbetare till EU. De regelverk som föreslås kommer att hjälpa EU att hålla jämna steg med den snabba tekniska utvecklingen och möjliggöra provning och efterföljande kommersialisering av teknikintensiva innovationer i EU.

Spridningen av teknikintensiv innovation och regionernas förmåga att bidra till, och dra nytta av, innovationer i hela EU kommer också att förstärkas för att minska den långvariga innovationsklyftan i medlemsstaterna och regionerna. Detta kommer att leda till en ökad intern sammanhållning med stora ekonomiska och sociala fördelar som följd. För närvarande är de mest framgångsrika regionerna upp till nio gånger mer innovativa än de som uppvisar sämst resultat⁸. Den tekniska utvecklingen, räknat i antalet patent, är koncentrerad till regioner där de stora företagen har sina huvudkontor och där det finns en stor andel tillverkningsföretag⁹.

Den senaste globala utvecklingen kräver snabba åtgärder och understryker behovet av att minska det strategiska beroendet när det gäller viktig teknik och kritiska råvaror. För att uppfylla ambitionerna i den nya planen REPowerEU¹⁰, som bygger på förslagen till 55 %-paketet, måste EU avsluta sitt beroende av ryska fossila bränslen i god tid före 2030 genom att öka energieffektiviteten, däribland enligt principerna för en cirkulär ekonomi, och påskynda utvecklingen och spridningen av tekniker för ren energi, i första hand från vätgas och andra förnybara källor.

Mot bakgrund av planerna på en mer cirkulär, digitaliserad och resurseffektiv ekonomi, effekterna av pandemin och Rysslands aggression mot Ukraina kommer företagen att behöva

---

⁷ Kommissionens meddelande om en europeisk universitetsstrategi.

⁸ Europeiska kommissionen, (2022), Den åttonde rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning baserad på den regionala resultattavlan för innovation 2021.

⁹ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer nya europeiska agendan för innovation, avsnitt 2.3.1 om innovationsklyftan.

¹⁰ Planen REPowerEU COM(2022) 230 final.

bygga upp ny kapacitet och söka efter betrodda partner för att öka resiliensen i försörjningskedjan, utveckla nya affärsmöjligheter och inleda nya samarbeten med tanke på innovationsarbetets alltmer internationella karaktär. Horisont Europa, Erasmus+ och andra av EU:s program och strategier har gett kontinuerligt stöd till sådana samarbeten med betrodda partner, däribland genom associeringsavtal. Meddelandet om den globala strategin för forskning och innovation¹¹ innehåller en förbättrad ram för utvecklingen av sådana samarbeten. Vikten av att fördjupa de internationella partnerskapen, diversifiera handelsförbindelserna och dra nytta av öppenheten och attraktionskraften hos EU:s inre marknad understryks även av den nya strategin för global konnektivitet, Global Gateway-strategin¹² och meddelandet om en översyn av handelspolitiken¹³.

Åtgärderna i detta meddelande har delats in i fem olika flaggskeppsområden och kan genomföras parallellt för att dra nytta av den inre marknadens styrkor, en stark industriell bas och omfattande talangbas, stabila institutioner och demokratiska samhällen. Syftet är att stimulera teknikintensiv innovation i EU, ta vara på möjligheterna med den gröna och den digitala omställningen och bygga bestående globala partnerskap för ett öppet strategiskt oberoende i framtiden. Åtgärderna bygger på tidigare och pågående initiativ för att förbättra EU:s innovationsresultat vid sidan av målen och prioriteringarna för det nya europeiska forskningsområdet¹⁴, det europeiska området för utbildning¹⁵, den europeiska universitetsstrategin, handlingsplanen för digital utbildning¹⁶, målen för Europas digitala årtionde¹⁷ samt tillhörande mål om 20 miljoner IKT-specialister senast 2030. Målet för detta meddelande delades också av konferensen om Europas framtid i dess slutrapport från maj 2022, där man ville ”säkerställa att uppstarts företag och små och medelstora företag i högre grad deltar i innovationsprojekt”, eftersom detta ökar deras innovativa styrka, konkurrenskraft och nätverksbyggande¹⁸. Meddelandet innehåller även en översikt över EU:s innovationsresultat, vilka granskas mer ingående i det medföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

2. EUROPEISKA PERSPEKTIV – UTMANINGAR OCH FLAGGSKEPPSINITIATIV

2.1 Tillgång till finansiering för teknikintensiva expanderande företag

2.1.1 Utmaningar

---

¹¹https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/documents/ec_rtd_com2021-252.pdf

¹² JOIN(2021) 30 final.

¹³ [Meddelande om översyn av handelspolitiken \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628&from=EN)

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628&from=EN>

¹⁵ <https://education.ec.europa.eu/>

¹⁶ <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/digital-education-action-plan>

¹⁷ [EU:s digitala decennium: digitala mål för 2030 | Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/digital-education-action-plan)

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_en#final-reports-and-proposals: åtgärderna 5 och 6 i förslaget ”Hållbar tillväxt och innovation”, åtgärderna 7, 8 och 19 i förslaget ”Att stärka EU:s konkurrenskraft och ytterligare fördjupa den inre marknaden” och förslaget ”Digital innovation för att stärka den sociala och hållbara ekonomin”.

Europa tillhör de snabbast växande regionerna när det gäller privata kapitalinvesteringar¹⁹. Mellan 2016 och 2020 var tillväxten högre än både Kinas och USA:s²⁰, om än från en lägre grundnivå. Europeiska uppstarts företag stod även för 33 % av allt kapital som investerades globalt i omgångar på upp till 5 miljarder, jämfört med 35 % för USA²¹.

Inrättandet av Europeiska innovationsrådet (EIC) gör att de mest lovande teknikintensiva uppstarts företagen i Europa kan få ytterligare stöd för att utveckla sina banbrytande innovationer genom en unik kombination av statliga bidrag och ”tålmodiga” kapitalinvesteringar via EIC-fonden. Fonden kommer att bli Europas viktigaste källa till tidiga investeringar i teknikintensiva lösningar, med en budget på 10 miljarder euro från EIC och 30–50 miljarder euro²² från andra privata investerare.

Åtgärder inom ramen för kapitalmarknadsunionen²³ och stöd genom InvestEU²⁴, med över 370 miljarder euro i investeringar, kommer att ge ytterligare incitament för privata investeringar som stöd till sådana innovationer i Europa. Detta omfattar insatser för att överföra en bråkdel av de omkring 13 biljoner euro i ”förvaltade tillgångar”²⁵ som innehas av EU-baserade långsiktiga institutionella/privata investerare, däribland pensionsfonder och försäkringsbolag, till riskkapitalfonder för expanderande företag i EU.

Trots det har EU betydligt färre expanderande teknikföretag än USA och Kina, och de expanderande företagen har inte samma finansieringsmöjligheter som uppstarts företagen²⁶. Det finns flera faktorer som hindrar utvecklingen i EU. Traditionella bankprodukter som lån, kreditlinor och bankkrediter är fortfarande den viktigaste källan till extern finansiering för europeiska företag²⁷. Alternativa marknadsbaserade resurser som eget kapital spelar en relativt liten roll i EU, och skattesystemet förstärker status quo, eftersom räntebetalningar på lånefinansiering är avdragsgilla medan kostnaderna i samband med extern finansiering med eget kapital i regel inte är det²⁸.

Den traditionella finansieringens kortsiktiga karaktär tillsammans med den skattemässiga nackdelen för eget kapital jämfört med lån är ett betydande hinder för investeringar i innovation, särskilt i den expansiva fasen. Teknikintensiv innovation kräver stora mängder tålmodigt kapital, eftersom de berörda företagen vanligen saknar etablerade inkomstkällor och säkrade kassaflöden, har värdefulla immateriella rättigheter men saknar materiella säkerheter, behöver tid för att omsätta sina resultat både vad gäller säljbara produkter och ekonomisk avkastning.

---

¹⁹ Uppgifter från Invest Europe, 2022.

²⁰ En genomsnittlig årlig tillväxttakt (compound annual growth rate, CAGR) på 49 %, jämfört med 34 % för Kina och 28 % för USA.

²¹ The State of Tech in Europe 2021.

²² https://eic.ec.europa.eu/system/files/2021-03/ec_rtd_eic-vision-roadmap-impact.pdf

²³ [Kapitalmarknadsunionen](#)

²⁴ https://investeu.europa.eu/index_en

²⁵ Pensionsfonderna i EU-27 utgör cirka 3 biljoner euro (OECD, global pensionsstatistik 2022), och EU-baserade försäkringsbolag har cirka 10 biljoner euro i förvaltade tillgångar (Insurance Europe, uppgifter från 2021).

²⁶ *Tackling the Scale-up Gap: Evidence and impact of the scale-up financing gap for innovative firms in Europe and reflections on potential solutions* – Anita Quas, Colin Mason, Ramón Compañó, James Gavigan och Giuseppina Testa.

²⁷ Europeiska kommissionen (2017), *Analysis of European Corporate Bonds Market*. Analysrapport som stöd till huvudrapporten från kommissionens expertgrupp för företagsobligationer.

²⁸ [Konsekvensbedömning av Debra-initiativet](#)

EU saknar även stora riskkapitalfonder som är villiga att ta på sig stora affärsvärden jämfört med de som är verksamma i USA och Kina. Fördelningen av riskkapitalinvesteringar bland de olika typerna av investerare visar att pensionsfonder och försäkringsbolag endast stod för 12,7 % av det totala riskkapital som anskaffades i EU under 2020²⁹. Statliga organ stod för den största andelen (nästan 35 %). Detta visar att den europeiska riskkapitalmarknaden har en fragmenterad och riskobenägen karaktär. Många investerare inriktar sig på smala regionala marknader för nystartade företag, vilket leder till färre och mindre investeringar i senare skeden.

En majoritet av de största investeringsomgångarna har drivits av utländska investerare (riskkapitalfonder baserade utanför EU)³⁰. Börsintroduktion spelar också en relativt liten roll för finansieringen i EU jämfört med USA. En liten marknad för börsintroduktion begränsar företagens källor till finansiering med eget kapital³¹ och investerarnas investeringsmöjligheter. Detta begränsar även utvägarna för investerare i riskkapital och eget kapital som kan ha investerat i ett tidigt skede av företagets utveckling. Under 2020 skedde endast 5 % av den totala avyttringen i EU genom börsintroduktioner, jämfört med 30 % som rapporterats för USA³². Det finns bevis för att dessa faktorer tillsammans har drivit europeiska företag mot omlokalisering, däribland genom utländska noteringar, försäljningar och andra utvägar³³.

Kvinnor och personer med olika bakgrund är fortfarande underrepresenterade i både tekniska uppstarts företag och investeringsfonder, trots det tydliga sambandet mellan företagets tillväxt och förekomsten av diversifierade grupper³⁴, inbegripet kvinnor, i ledande positioner. Under 2020 stod teknikföretag med enbart kvinnliga grundare för endast 1,7 % av det kapital som anskaffades på de europeiska riskkapitalmarknaderna³⁵, och skillnaden mellan mansstyrda företag och företag med blandade och/eller kvinnliga grundare var fortfarande stor, både i fråga om beloppet av anskaffat kapital och antalet avtal. Det finns även bevis för en liknande underrepresentation när det gäller andra minoritetsgrupper. Detta begränsar flödet av idéer och talanger som kan tillgodose behoven hos EU:s mångskiftande befolkning och möjligheterna på de globala marknaderna.

2.1.2 Flaggskeppsinitiativ för finansiering av expanderande teknikintensiva företag

Detta flaggskeppsinitiativ är inriktat på åtgärder som kan påskynda tillväxten av teknikintensiva företag i EU. Omkring 45 miljarder euro till finansiering av expanderande företag skulle kunna anskaffas fram till 2025³⁶ från outnyttjade källor till privat kapital, och kostnaden för notering på offentliga marknader skulle också kunna minskas.

---

²⁹ *Science, Research and Innovation Performance of the EU 2022* (kommande), baserat på uppgifter från Invest Europe, 2021.

³⁰ 75 % av finansieringsavtalen för expanderade företag i EU.

³¹ Börsintroduktioner gör att expanderande företag kan komma åt riskkapital till ett belopp som är 5,5 gånger högre än det som anskaffas av företag som förblir privata (<https://mindthebridge.com/tech-scaleup-ipos-2019-report/>)

³² *Science, Research and Innovation Performance of the EU 2022*, baserad på Ambrosio et al (2021).

³³ Braun et al. (2019), *Follow the Money: How Venture Capital Facilitates Emigration of Firms and Entrepreneurs in Europe 2019*.

³⁴ <https://hbr.org/2018/07/the-other-diversity-dividend/>

³⁵ Atomico (2021), *State of European Tech 2021*.

³⁶ 30 miljarder euro från pensionsfonder och 15 miljarder euro från försäkringsbolag. Arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer nya europeiska agendan för innovation, 2.1.3. Medel som kan mobiliseras genom åtgärden för finansiering med riskkapital i senare skeden.

Initiativ för att minska snedvridningen till förmån för skuldfinansiering

Kommissionen har föreslagit ett **initiativ för att minska snedvridningen till förmån för skuldfinansiering (Debra) genom ett avdrag på bolagsskatten**³⁷, vilket skulle öka tillgången till eget kapital och göra det mer lockande för företag genom att minska kostnaden för nytt eget kapital i hela EU. När initiativet har antagits av rådet skulle det kunna ge rätt till avdrag för kostnaden för anskaffning av eget kapital i kombination med en begränsning av avdragsrätten för räntor. Alla icke-finansiella företag skulle få rätt att göra avdrag för nytt eget kapital, och små och medelstora företag skulle kunna beviljas en högre fiktiv ränta (dvs. dra nytta av högre avdrag) jämfört med större bolag.

Börsnotering

I linje med målen i kommissionens handlingsplan för kapitalmarknadsunionen 2020 **kommer kommissionen att föreslå en förordning om börsnotering** under andra halvåret 2022. Förordningen om börsnotering kommer att förenkla och lätta de inledande och fortlöpande kraven för börsnotering av vissa typer av företag för att minska kostnaderna och öka rättssäkerheten för emittenterna, samtidigt som investerarskydd och marknadsintegritet garanteras. För att ge vissa grundare och familjer (t.ex. emittenter som noterar sig på tillväxtmarknader för små och medelstora företag) möjlighet att behålla kontrollen efter börsnoteringen, och samtidigt anskaffa ett större finansieringsbelopp och dra nytta av fördelarna med en börsnotering, kan förslaget till en förordning om börsnotering även omfatta en minsta harmonisering av de nationella rättsordningarna för strukturer med aktier med olika röstvärde i EU. Tack vare en EU-garanti inom ramen för InvestEU:s initiativ för börsintroduktion av små och medelstora företag³⁸ kommer Europeiska investeringsfonden att investera i små och medelstora företag som har eller har för avsikt att börsnotera sig. Detta kommer att locka ytterligare privata investeringar för att stödja de små och medelstora företagens tillväxt och expansion.

Finansiering med riskkapital i senare skeden

Det garantiavtal för InvestEU som undertecknades av Europeiska kommissionen och EIB-gruppen i mars 2022 banar väg för genomförandet av InvestEU:s finansiella produkter inom **politikområdet Forskning, innovation och digitalisering**, genom vilket EIB-gruppen kommer att tilldela 5,5 miljarder euro som stöd till banbrytande innovationer fram till 2027³⁹. Med en framgångsrik pilotstudie⁴⁰ som grund kommer **den europeiska åtgärden för utveckling av företag med riskkapital (European Scale-Up Action for Risk Capital, ESCALAR) att utökas inom ramen för InvestEU**. Utökningen kommer att locka mer privata medel och nya institutionella investerare, framför allt genom att komplettera riskkapital med sekundärt eget kapital som har lägre riskprofil. Detta kan fördubbla investeringskapaciteten hos en

---

³⁷ Offentliggjordes den 11 maj 2022.

³⁸ https://www.eif.org/InvestEU/equity_products_calls/index.htm

³⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_22_1548

⁴⁰ https://www.eif.org/what_we_do/equity/escalar/index.htm

riskkapitalfond utan att snedvrیدا den europeiska riskkapitalmarknaden genom att locka ytterligare privata investeringar baserat på en strategi med olika villkor⁴¹.

Kommissionen kommer att sammanföra ledare för stora institutionella investerare (pensionsfonder, försäkringsbolag och statsägda förmögenhetsfonder) för att utforska möjligheter och krav som kan öka investeringarna i riskkapitalfonder. Insatser kommer även att utforskas inom ramen för InvestEU för att hjälpa finansinstituten och deras investeringsexperten att bedöma, värdera och ta vara på immateriella tillgångar för att göra det lättare för små och medelstora företag att använda immateriella rättigheter som säkerhet.

Tillsammans med medlemsstaterna och EIB kommer kommissionen även att bedöma komplementariteten mellan EU:s befintliga finansieringsinstrument och nya initiativ som European Tech Champions Initiative⁴² (ETCI, till vilket EIB-gruppen inledningsvis kommer att tilldela upp till 500 miljoner euro) för att minska klyftan när det gäller expanderande teknikintensiva företag i Europa.

Ökad mångfald och förbättring av affärsflödet

Kommissionen kommer att genomföra ett **pilotprojekt om ett innovationsindex för jämställdhet och mångfald**. Detta kommer att omfatta uppgifter om kvinnor och andra underrepresenterade grupper, däribland personer med funktionshinder, i innovativa uppstarts företag och expanderande företag, såväl som bland investerare och fonder som investerar i sådana företag. En studie för att bedöma investeringsgapet mellan könen, både på nivån för kvinnoledda företag och kvinnoledda fonder, kommer att ligga till grund för projektet. Inom ramen för studien kommer en harmoniserad metod för tillförlitlig och systematisk datainsamling med förslag på lämplig dataanalys att utvecklas för att skapa ett bättre underlag. Program som **EIT:s Women2Invest**⁴³ kommer att ge ytterligare stöd till insatserna för att öka mångfalden genom att hjälpa investerare att ta kontakt med och rekrytera från en mer varierad talangpool.

2.2 Ramvillkor för teknikintensiv innovation

2.2.1 Utmaningar

Ramvillkor och föreskrifter kan driva eller motverka utvecklingen och spridningen av nya innovativa produkter och processer.

EU har vidtagit åtgärder för att förstärka integrationen inom den inre marknaden och antagit föreskrifter som balanserar skyddsbehovet med behovet av innovation. Detta framgår av

---

⁴¹ Investeringar som har ett visst kompletterande skydd för att minska investeringsrisken jämfört med andra kategorier av aktier eller liknande instrument. Till följd av den lägre risken kommer investeringen inte att omfattas av samma rätt till avkastning som andra investeringar där investeraren tecknar andra kategorier av aktier eller liknande instrument med högre risk.

⁴² https://www.eif.org/what_we_do/equity/news/2022/eib-supports-the-pan-european-scale-up-initiative-to-promote-tech-champions.htm

⁴³ <https://eit.europa.eu/our-activities/opportunities/eit-opens-call-investors-participate-women2invest>

kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning och den tillhörande verktygslådan⁴⁴. Experimentklausuler som banar väg en mer dynamisk utveckling av föreskrifter förekommer på det digitala⁴⁵ området. Ett sådant exempel på en europeisk plattform för allmänna gränsöverskridande offentliga tjänster är den europeiska infrastrukturen för blockkedjetjänster (European Blockchain Services Infrastructure, EBSI), som finansieras genom programmet för ett digitalt Europa. Vid den senaste utvärderingen av den europeiska interoperabilitetsramen⁴⁶ konstaterades även att ett strukturerat samarbete kring de digitala offentliga tjänsternas interoperabilitet kan ha en väsentlig inverkan på innovation i den offentliga sektorn. Transport- och energisektorerna har också dragit nytta av sådana strategier i vissa medlemsstater.

På senare tid har kommissionens reviderade förslag till direktivet om förnybar energi⁴⁷ gett utrymme för att skapa regulatoriska sandlådor för att främja innovation inom sektorn för förnybar energi. Dessutom ingår en rekommendation om att påskynda tillståndsförfarandet för projekt för förnybar energi i planen REPowerEU. Förslaget till en omarbetning av direktivet om industriutsläpp⁴⁸ främjar även spridningen av innovativ teknologi och teknik under den pågående industriella omställningen, bland annat genom att föreskriva tillfälliga undantag från utsläppsgränserna för att prova nya tekniker eller för att genomföra en banbrytande teknik. Dessutom kommer levande laboratorier för gröna digitala lösningar och smart nollförorening inom ramen för handlingsplanen för nollförorening⁴⁹ att ge stöd åt samverkan med regionala och lokala myndigheter och andra intressenter för att utarbeta lokala åtgärder för den gröna och digitala omställningen.

Karaktären hos banbrytande teknikintensiva innovationer och brådskan med att genomföra den gröna och digitala omställningen kräver emellertid större framsteg med regelverk som underlättar innovatörernas experimentering, säkerställer allmänhetens acceptans och ger beslutsfattare inom nya områden möjlighet till inläring och anpassning. Det finns även goda möjligheter att dra lärdom av särskilda strategier som utarbetats av EU:s medlemsstater för att visa vilka alternativ som finns tillgängliga för innovatörer och beslutsfattare för att underlätta experimentering.

Den offentliga sektorn kan genom sin roll som huvudkund också bidra till att forma marknader, erbjuda förbättrade och mer tillgängliga tjänster, uppmuntra privata investeringar där de annars hade saknats och, framför allt, ge innovativa nystartade företag sin första kund. I EU lägger de offentliga myndigheterna omkring 14 % av BNP (omkring 2 biljoner euro om året) på att upphandla produkter och tjänster⁵⁰. Enligt EU-omfattande riktmärkning⁵¹ kräver moderniseringen av de offentliga tjänsterna och förstärkningen av EU:s globala industriella konkurrenskraft en fördubbling av investeringarna vid upphandling av innovation. Trots att 81 % av OECD-länderna

---

⁴⁴ [Bättre lagstiftning: riktlinjer och verktyg | Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#) – Se framför allt verktyg #22 för forskning och innovation och verktyg #69 för regulatoriska sandlådor och andra nya strategier.

⁴⁵ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e0649735-a372-11eb-9585-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

⁴⁶ https://ec.europa.eu/isa2/eif_en/

⁴⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/amendment-renewable-energy-directive-2030-climate-target-with-annexes_en.pdf

⁴⁸ <https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/evaluation.htm>

⁴⁹ [Handlingsplan för nollförorening \(europa.eu\)](#)

⁵⁰ Europeiska unionens råd (2020). Rådets slutsatser: Offentliga investeringar genom offentlig upphandling: en hållbar återhämtning och återupplivande av en resilient EU-ekonomi.

⁵¹ Se kommissionens tillkännagivande om innovationsupphandling C(2018)3051, vilket bygger på Bells innovationskurva för konservativa sektorer.

har utarbetat nationella strategier med policyer som främjar upphandling av innovation har endast en tredjedel av EU:s medlemsstater sådana strategier i dagsläget. Beslutsfattandet hindras av att uppgifter som kan bidra till en förbättring av de befintliga strategierna antingen saknas eller än inkonsekventa.

2.2.2 Flaggskeppsinitiativ för att möjliggöra teknikintensiv innovation genom experimentutrymmen och offentlig upphandling

Syftet med detta flaggskeppsinitiativ är att underlätta innovation genom förbättrade ramvillkor, däribland experimentella metoder för lagstiftning genom så kallade regulatoriska sandlådor⁵², testanläggningar, levande laboratorier och innovationsupphandling.

Regulatoriska sandlådor

Kommissionen kommer att **utfärda ett vägledande dokument** under det första halvåret 2023 för att klargöra relevanta användningsfall med regulatoriska sandlådor, testanläggningar och levande laboratorier för att hjälpa beslutsfattare och innovatörer i deras experimentverksamhet i EU. Ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar kommer att ge en översikt över de viktigaste befintliga experimentklausulerna och regulatoriska sandlådorna i EU-lagstiftningen. Stöd kommer även att erbjudas till innovatörer för att identifiera områden och fastställa ett experimentutrymme, till exempel regulatoriska sandlådor, levande laboratorier eller testanläggningar, som kan underlätta spridningen av omvälvande tekniker genom framtida anbudsförfaranden⁵³.

Kommissionen kommer under 2023 även att stödja **skapandet av GovTech-inkubatorn**, en överenskommelse om gränsöverskridande samarbeten mellan digitaliseringsorgan för att sprida innovativa digitala förvaltningslösningar genom programmet för ett digitalt Europa.

Dessutom kommer kommissionen att leda en **rådgivande grupp för innovationsvänlig lagstiftning**, som ska ge politiska råd om nya tekniker i ett inledande skede, med avseende på lagstiftning och affärsmodeller, för att fokusera på användningen av avancerad digital teknik inom de offentliga tjänsterna. Detta kommer framför allt att omfatta genomförandet av utvalda användningsfall i den offentliga sektorn och interoperabilitetskrav för de digitala lösningar som antas av offentliga förvaltningar inom EU. Gruppens råd kan även ge stöd till insatser och program med anknytning till offentlig upphandling och experiment med nya digitala tekniker som utförs av offentliga myndigheter i kontrollerade miljöer (regulatoriska sandlådor).

Provanläggningar

Kommissionen kommer under 2023 att inrätta en **öppen provanläggning för innovation på området för förnybar vätgas** inom ramen för Horisont Europa för att ge tillgång till fysiska anläggningar, kapaciteter och tjänster. Som en del av anläggningen kommer de genomförande parterna att söka vägledning om överensstämmelsen med de europeiska regelverken och om en

---

⁵² Regulatoriska sandlådor tillåter väldefinierade undantag för att möjliggöra försök med innovativa produkter och tekniker som annars inte skulle vara fullt förenliga med befintliga föreskrifter.

⁵³ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/european-innovation-ecosystems_en

ökad inneboende cirkularitet (livscykelanalys) för att stödja utvecklingen av en dynamisk ekonomi för vätgas i hela värdekedjan. Erfarenheter från de 22 provanläggningar för öppen innovation som ger stöd till den industriella spridningen av tekniska innovationer på områdena för nanoteknik och avancerade material kommer att ligga till grund för tillämpligheten hos denna strategi. Detta kommer att kompletteras med råd från högnivågrupper, däribland en ”grupp för ny rörlighetsteknik”, om hur provningar och försök med nya tekniker och lösningar för rörlighet i EU kan underlättas (”europeisk provningsanläggning för rörlighet”)⁵⁴.

Tillgång till innovationsinfrastruktur

Det omarbetade regelverket om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation kommer, när det har antagits, att omfatta **en ny regel som gör att medlemsstaterna kan bevilja stöd för anläggning och uppgradering av infrastruktur för provning och experimentering**. Detta kommer att säkerställa att regelverket för forskning, utveckling och innovation, tillsammans med den allmänna gruppundantagsförordningen, kan hjälpa medlemsstaterna att stödja genomförandet av den europeiska gröna given⁵⁵ och kommissionens strategier för industri och digitalisering⁵⁶.

Kommissionen kommer även att inrätta **provnings- och experimentanläggningar⁵⁷ för innovation inom AI** på europeisk nivå under 2023. Dessa kommer att ge innovatörer möjlighet att prova toppmoderna lösningar och produkter i verkliga miljöer och i stor skala.

Innovationsupphandling

Kommissionen kommer att stödja bildandet av en **tjänst för expertrådgivning om innovationsupphandling**. Denna kommer att fungera som ett mellanled mellan offentliga upphandlare och innovativa leverantörer. Kommissionen kommer även att ge stöd till skapandet av levande laboratorier och inkubatorer, till exempel för att sammanföra innovatörer och offentliga förvaltningar så att de kan tillhandahålla innovativa lösningar på områden där det finns ett allmänt behov⁵⁸. Dessutom kommer kommissionen att uppdatera sin EU-täckande riktmärkning⁵⁹ av de nationella policyramarna och investeringarna för innovationsupphandling i Europa och bedöma förfarandet för innovationspartnerskap inom ramen för 2014 års upphandlingsdirektiv, vid sidan av förfarandet för förkommersiell upphandling, vilket faller utanför tillämpningsområdet för upphandlingsdirektiven och de internationella upphandlingsavtalen.

2.3 Främjande av innovationsekosystem och hantering av innovationsklyftan i EU

2.3.1 Utmaningar

---

⁵⁴ Se [Strategi för hållbar och smart mobilitet](#).

⁵⁵ [A Den europeiska gröna given | Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#)

⁵⁶ [EU:s digitala decennium: digitala mål för 2030 | Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#)

⁵⁷ Programmet för ett digitalt Europa.

⁵⁸ [Programmet för den inre marknaden | Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#)

⁵⁹ Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för kommunikationsnät, innehåll och teknik, *The strategic use of public procurement for innovation in the digital economy*. Med sammanfattning på engelska, franska och tyska. Publikationsbyrån, 2021.

EU:s innovationsresultat förbättrades kontinuerligt under perioden 2014–2021⁶⁰. Unionen kan konkurrera effektivt med ledande ekonomier i hela världen genom att bygga upp ett europeiskt innovationsekosystem med blomstrande regionala innovationsekosystem som grund och genom att dra nytta av erfarenheter, behov, visioner och uppfattningar inom en alltmer varierad grupp av människor, företag och platser.

Strategier för smart specialisering⁶¹ spelar en central roll för att stärka de regionala innovationsekosystemen så att de kan stimulera och upprätthålla den ekonomiska tillväxten. De utgör ramen för stödet till forskning och innovation från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), vilket uppgår till omkring 56 miljarder euro för perioden 2021–2027. Tematiska plattformar och partnerskap för smart specialisering har blivit viktiga verktyg för att sammanföra innovatörer med liknande eller kompletterande styrkor och prioriteringar i alla medlemsstater och regioner, däribland inom tekniska områden som är avgörande för den gröna och den digitala omställningen. Under de senaste sex åren har 37 interregionala partnerskap⁶² med företrädare för 180 territorier från 33 länder inom och utanför EU bidragit med sådant stöd inom områden som avancerade batterimaterial och vätgas- och bränslecellsteknik.

Infrastruktur för forskning och teknik bidrar till att locka de bästa forskarna, ingenjörerna, teknikerna och studenterna, och kan ligga till grund för nationella och regionala innovationsekosystem. I flera av Europas regioner används stöd från Eruf tillsammans med strategier för smart specialisering för att främja platsbaserad innovation och stimulera investeringar mot bakgrund av regionala behov och möjligheter. Detta har lett till skapandet av regionala innovationsnav och industrikluster genom en samlokalisering av forskningsinfrastruktur, lärosäten, forsknings- och teknikorganisationer och industrier (t.ex. Grenoble, Hamburg och Brno). Den europeiska plattformen för klustersamarbete⁶³ ger en översikt över specialiseringen och effekterna av sådana kluster i 201 europeiska regioner, och EU-program som Enterprise Europe Network underlättar nödvändiga förbindelser med internationella partner och leveranskedjor, vilket visar vikten av öppenhet och handelspartnerskap i EU:s ekonomi⁶⁴. Kommissionen har även inlett ett initiativ för en gemensam kartläggning av aktörer som stöder innovation⁶⁵ för att kartlägga stödjande aktörer och toppmoderna anläggningar i alla regionala innovationsekosystem i hela Europa.

Detta arbete kompletterar finansieringen av Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och de europeiska innovationsekosystemen inom ramen för Horisont Europas tredje pelare ”Innovativa Europa”, vilken utgör grunden för ett alleuropeiskt innovationsekosystem som sammanflätar regionala innovationsekosystem i hela EU. Syftet med EIT:s regionala innovationssystem är att utveckla innovationsekosystem i regioner med låga innovationsresultat i hela Europa och att koppla dessa ekosystem till lokala och regionala strategier för smart

---

⁶⁰ Den europeiska resultattavlan för innovation 2021.

⁶¹ Strategier för smart specialisering är EU:s viktigaste verktyg för att förstärka nationella och regionala innovationsekosystem. Medlemsstater och regioner i hela EU håller för närvarande på att uppdatera sina strategier för smart specialisering i linje med det fastställda konceptet och relevanta bestämmelser för stöd inom ramen för sammanhållningspolitiken.

⁶² https://ec.europa.eu/growth/industry/strategy/interregional-partnerships_en#:~:text=Interregional%20partnerships%20The%20European%20Commission%20supports%20interregional%20partnerships,interregional%20cooperation%20to%20boost%20industrial%20competitiveness%20and%20innovation

⁶³ <https://clustercollaboration.eu/>

⁶⁴ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/february/tradoc_159438.pdf

⁶⁵ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/cmisa>

specialisering. En ny uppsättning av projekt för europeiska innovationsekosystem kommer att komplettera detta genom att sammanlänka välutvecklade regionala innovationsekosystem med mindre utvecklade system och därigenom säkerställa ett ömsesidigt utbyte.

Kommissionen fortsätter även att uppmana till mer samstämmighet och bättre synergieffekter mellan EU:s politik och de finansieringsmekanismer som ger stöd till företagsinnovation på alla nivåer, däribland av medlemsstaterna inom ramen för den nya politiska agendan för det europeiska forskningsområdet. Detta omfattar industritekniska färdplaner vars syfte är att samordna investeringar i forskning och innovation på EU-nivå och nationell nivå med naven för det europeiska forskningsområdet för att främja utvecklingen och användningen av innovativa tekniker⁶⁶. Faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att underlätta denna utveckling ytterligare. Allt som allt kommer 44 miljarder euro (i 2021 års priser)⁶⁷ att tillhandahållas i form av lån och bidrag för att ta itu med de landsspecifika utmaningar som identifierats i den europeiska planeringsterminen och främja den gröna och den digitala omställningen för att skapa en systemövergripande resiliens.

Nya samarbetsmodeller har också blivit möjliga, däribland genom de industriallianser⁶⁸ som sammanför olika partner i en viss industri eller värdekedja, inklusive intressenter från den offentliga och privata sektorn. Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse⁶⁹ möjliggör kommersialisering av banbrytande innovationer genom att integrera medlemsstaternas ansträngningar till stöd för EU:s industristrategi på områden som förnybar och koldioxidsnål vätgas och mikroelektronik. Dessutom kommer nätverket av europeiska digitala innovationsknutpunkter att stödja digital innovation i små och medelstora företag och offentliga förvaltningar i alla regioner i EU genom att komplettera nationella och regionala digitaliseringsstrategier för att hjälpa företagen att utveckla innovativa lösningar och bli mer konkurrenskraftiga med användning av digitala tekniker.

Trots dessa ansträngningar finns det fortfarande stora regionala skillnader i EU när det gäller forsknings- och innovationsresultat, och denna innovationsklyfta har ökat på senare tid. Spridningen av innovationer och användningen av banbrytande tekniker, däribland genom förbindelser mellan regionerna, är fortfarande inte optimal. Det finns även outnyttjad potential i de regionala innovationsekosystemen, främst i anslutning till lärosäten, forskningsorganisationer och utbildningsinstitut. Dessa kan bidra⁷⁰ till industrisektorer och globala värdekedjor, men många saknar incitament, erfarenhet och resurser för att engagera sig mer aktivt, särskilt i mindre utvecklade regioner.

Denna skillnad i innovationsresultat, som vid sidan av ökande ojämlikhet återspeglas i sämre ekonomisk tillväxt, konnektivitet och inkomst, försämrar resultaten för EU:s innovationsekosystem som helhet och minskar sammanhållningen i EU.

---

⁶⁶https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/era-common-industrial-technologies-roadmaps_en

⁶⁷ Mer än 44 miljarder euro av det totala beloppet kommer att användas för att stödja forskning och innovation.

⁶⁸ [Industriallianser \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/era-common-industrial-technologies-roadmaps_en)

⁶⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/IP_21_6245

⁷⁰ Som förklaras i handboken om högre utbildning för smart specialisering (HESS) ([JRC125293](https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/era-common-industrial-technologies-roadmaps_en))

2.3.2 *Flaggskeppsinitiativ för att påskynda och förstärka innovation i de europeiska innovationsekosystemen och för att minska innovationsklyftan i EU*

Syftet med detta flaggskeppsinitiativ är att påskynda innovation och frigöra spetskompetens i hela EU med hjälp av olika verktyg. Det är inriktat på att skapa en grund för uppkomsten av sammanlänkade regionala knutpunkter för innovation i hela EU, framför allt i regioner med lägre innovationsresultat, genom att bygga vidare på strategiska områden med regional styrka och specialisering som stöd till EU:s viktigaste prioriteringar.

Främjande av sammanlänkade regionala knutpunkter för innovation i hela EU

Denna insats kommer att förstärka innovationsekosystemen i hela EU genom att påskynda utvecklingen och spridningen av innovation, däribland teknikintensiv innovation. Målet är att sammanföra mer eller mindre innovativa regioner för att ta itu med EU:s största utmaningar, framför allt att minska beroendet av fossila bränslen, öka den globala livsmedelssäkerheten, bemästra den digitala omställningen (inklusive cybersäkerheten), förbättra hälso- och sjukvården och uppnå cirkularitet.

Den kommer att inledas senast i slutet av 2023 och omfatta upp till 100 regioner som vill förbättra samordningen och inriktningen på sina investeringar och strategier för forskning och utveckling på regional nivå. Förväntningen är att dessa regioner kommer att prioritera 3–4 **interregionala innovationsprojekt**, däribland för teknikintensiv innovation, med koppling till EU:s viktigaste prioriteringar. Initiativet kommer att bygga på strategier för smart specialisering och, i tillämpliga fall, på deltagandet i **partnerskapen för regional innovation**⁷¹, ett pilotprojekt med 74 territorier i EU (däribland 63 regioner enligt NUTS2) som inleddes av Europeiska kommissionen och Europeiska regionkommittén i april 2022.

För att öka värdet av sådana investeringar och maximera deras effekt kommer kommissionen att stödja insatser för att vända EU-territoriernas mångfald till en styrka genom att utnyttja de särskilda tillgångarna i varje region och underlätta samarbeten för att bygga nya värdekedjor i EU. Detta gör att regioner med liknande specialområden och kompletterande kapacitet, och olika nivåer av innovationsresultat, kommer att kunna samarbeta och driva gemensamma innovationsprojekt med inriktning på EU:s prioriteringar.

Med finansiering på 100 miljoner euro från Horisont Europa och 70 miljoner euro från instrumentet för interregionala innovationsinvesteringar (I3) inom Eruf kommer stöd att tillhandahållas för interregionala samarbeten mellan minst en mindre innovativ region och en annan mer innovativ region. De stödberättigande insatserna kan omfatta marknadsspridning av forskningsresultat, stöd till företag som vill utveckla sina idéer, utveckling och demonstration av teknikintensiva lösningar i verkliga miljöer och med slutanvändare, tillgång till gränsöverskridande infrastruktur och expertkunskap, utbyte av personal, utbildning och kompetensutveckling samt utveckling av standarder och förordningar genom sandlådor och provanläggningar. Sökande som godkänns i de gemensamma anbudsinfordringarna för Horisont Europa och instrumentet för interregionala innovationsinvesteringar kommer även att betecknas som ”**regionala knutpunkter för innovation**”.

---

⁷¹ <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/pri>

De regionala knutpunkterna för innovation förväntas använda det stöd som finns tillgängligt genom nationella och regionala Eruf-program för att maximera sina bidrag till, och fördelar av, deltagandet i insatser mellan regionerna. Det uppskattas att minst 10 miljarder euro som finns tillgängliga för medlemsstaterna inom ramen för strategier för smart specialisering kommer att användas till regional innovation, däribland teknikintensiv innovation, med koppling till EU:s prioriteringar.

Denna insats kommer att utgå från befintliga ansträngningar som syftar till att förstärka och sammanlänka industriella och regionala innovationsekosystem. Detta omfattar instrumentet för interregionala innovationsinvesteringar inom sammanhållningspolitiken, uppstartsbyar för nya företag⁷² som en del av den långsiktiga visionen för EU:s landsbygdsområden⁷³, Eurokluster⁷⁴ inom ramen för programmet för den inre marknaden samt Horisont Europa, inbegripet europeiska innovationsekosystem, Startup Europe, programmet för breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet, olika uppdrag samt arbetet inom EIT:s kunskaps- och innovationsgrupper och regionala innovationssystem.

Synergieffekter mellan sammanhållningspolitikens program och Horisont Europa

För att uppnå ambitionen att skapa större synergieffekter mellan sammanhållningspolitiska program och Horisont Europa under programperioden 2021–2027 kommer kommissionen att offentliggöra ett **vägledande dokument**⁷⁵ med en beskrivning av komplementariteten mellan de båda finansieringsinstrumenten. Detta kommer att hjälpa förvaltningsmyndigheterna för de sammanhållningspolitiska programmen, de nationella kontaktpunkterna för Horisont Europa och projektledarna att ta vara på möjligheterna att främja innovation i alla regioner genom en integrerad användning av dessa viktiga EU-instrument. Det kommer även att underlätta utvecklingen och spridningen av avancerade tekniker som finansieras genom program för forskning och innovation och därigenom öka deras genomslagskraft. Sådana synergieffekter kommer även att eftersträvas i andra sammanhang, däribland genom Innovationsfonden för EU:s utsläppshandelssystem⁷⁶, vilket kommer att stödja demonstrationen av innovativa koldioxidsnåla tekniker och underlätta omställningen mot klimatneutralitet.

Områdesspecifika ekosystem

Som en del av REPowerEU-planen har Europeiska kommissionen åtagit sig att stimulera banbrytande innovation inom förnybar och koldioxidsnål vätgas, en viktig teknik för att minska beroendet av fossila bränslen. Genom ytterligare anslag på 200 miljoner euro från Horisont Europa kommer antalet **vätgasprojekt** i EU att utökas från och med fjärde kvartalet 2022 för att uppgå till 50 senast 2025. Projekten kommer att omfatta flera vätgasapplikationer i ett integrerat regionalt ekosystem över hela värdekedjan som anpassats till de regionala kraven. De befintliga vätgasprojekt som inrättats i EU kommer också att anslutas till varandra för att påskynda

---

⁷² <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/en/w/the-european-startup-village-forum-call-for-pledges>

⁷³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/long-term-vision-rural-areas_en#documents

⁷⁴ <https://clustercollaboration.eu/tags/joint-cluster-initiatives#:~:text=To%20implement%20the%20E2%80%AFupdated%20EU%20Industrial%20Strategy%2C%20the%20European,the%20transition%20to%20a%20green%20and%20digital%20economy>

⁷⁵ Kommissionens tillkännagivande om synergieffekter mellan Horisont Europa och Eruf-programmen (2022)

⁷⁶ [Innovationsfonden \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/long-term-vision-rural-areas_en#documents)

utvecklingen av en vätgasekonomi i EU, med finansiering från Fonden för ett sammanlänkat Europa.

Dessutom kommer åtgärder att vidtas genom **EU:s förordning om halvledare** för att öka Europas konkurrenskraft och resiliens när det gäller tekniker och tillämpningar för halvledare. Detta kommer att bidra till den gröna och den digitala omställningen och stärka Europas tekniska ledarskap, och därmed ambitionen att uppnå ett öppet strategiskt oberoende på området. Investeringarna i nästa generations teknik kommer att omfatta konstruktionsverktyg och pilotproduktionslinjer för framtagning av prototyper, provning och experimentering. Sammanlagt kommer mer än 43 miljarder euro att investeras för att stödja de politiska ambitionerna med förordningen om halvledare fram till 2030. Detta kommer att kompletteras med ett motsvarande belopp av långsiktiga privata investeringar.

Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse

Kommissionen kommer att fortsätta att ge aktivt stöd till medlemsstaternas samarbete för att utveckla gränsöverskridande **viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse** enligt regelverket för statligt stöd. Syftet är att möjliggöra stora investeringar som stöd till banbrytande innovationer i viktiga sektorer och komma till rätta med marknadsmisslyckanden i hela EU, även i mindre utvecklade regioner.

Fram till idag har två viktiga projekt i värdekedjan för batterier lett till betydande investeringar i forskning och innovation, vilket har bidragit till en industriell utveckling av nya batteritekniker⁷⁷. Mer än 6 miljarder euro av medlemsstaternas finansiering kommer att frigöra ytterligare 14 miljarder euro i privata investeringar. Ett andra viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse inom mikroelektronik⁷⁸ kommer att bygga vidare på framgångarna med det första projektet⁷⁹. Kommissionen kommer även att stödja medlemsstaternas pågående insatser med att utforma projekt på områdena hälso- och sjukvård, infrastruktur och tjänster för molnlagring samt tekniker och system för vätgas och slutföra bedömningen av det första projektet för förnybar och koldioxidsnål vätgas under sommaren 2022. Som en del av RePowerEU-planen kommer kommissionen att stödja medlemsstaternas insatser för att samordna resurser med inriktning på banbrytande teknik och innovation inom värdekedjorna för sol- och vindenergi och värmepumpar.

Innospace

Kommissionen kommer att inrätta den AI-baserade öppna plattformen **”Innospace”** för att öka spridningen av idéer och tillgången till forskningsresultat, åskådliggöra utbudet och efterfrågan på innovativa lösningar och sammanföra intressenter för att underlätta samarbete. Plattformen kommer att ge alla intressenter information om utmaningarna och möjligheterna i samband med innovation (teknisk utveckling och marknadstrender, immateriella rättigheter, efterfrågan etc.) och underlätta identifieringen av funktioner, tjänster och finansieringsmöjligheter, både offentliga och privata, så att idéer kan omsättas i verksamheter och projekt.

Dessutom kommer **insatsen ”EIC ScaleUp 100”**⁸⁰ att inledas för att identifiera en grupp av hundra teknikintensiva uppstarts företag med potential att expandera till globala ledare eller

---

⁷⁷ [IPCEI Batteries \(ipcei-batteries.eu\)](https://www.ipcei-batteries.eu)

⁷⁸ [IPCEI on microelectronics – A major step for a more resilient EU chips supply chain | Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](https://www.ipcei-me.eu/)

⁷⁹ <https://www.ipcei-me.eu/>

⁸⁰ [EIC:s arbetsprogram 2022](#) – s. 113.

möjliga enhörningsföretag⁸¹ från Europeiska innovationsrådets portfölj och andra EU-program. Senast i mitten av 2023 kommer dessa företag att få utökat stöd så att de kan utveckla sina strategiska ledningsteam, skydda immateriella rättigheter, hitta strategiska investerare och partner, expandera internationellt och få tillgång till nationellt expensionsstöd. Förutom att ge direkt stöd till företagen kommer initiativet även att underlätta utbytet av bästa praxis bland medlemsstaterna och i de europeiska nätverken.

2.4 Tekniska talanger

2.4.1 Utmaningar

Innovation är beroende av möjligheten att utbilda, locka och behålla talangfulla personer med mångsidig kompetens. Utbildning av hög kvalitet och attraktiva arbetsvillkor är därför avgörande för att säkerställa tillgången till högutbildade och talangfulla personer som kan bidra till uppnåendet av breda politiska prioriteringar, däribland den gröna och den digitala omställningen, och skapa konkurrensfördelar i strategiska värdekedjor.

Fram till idag har Bolognaprocessen⁸² och Lissabonprocessen⁸³ spelat en viktig roll för att förbättra Europas konkurrenskraft inom högre utbildning genom att stimulera samarbete och rörlighet inom Europa och locka talanger från hela världen till vår region. Förslagen inom ramen för det europeiska forskningsområdet, det europeiska området för utbildning, kompetensagendan⁸⁴, den europeiska universitetsstrategin och paketet om kompetenser och talanger⁸⁵ har, vid sidan av EU-program som Europeiska socialfonden+, Marie Skłodowska-Curie-åtgärder, Erasmus+ och Erasmus för unga företagare, också spelat en avgörande roll för att utveckla, locka och behålla kompetens.

Den nya europeiska universitetsstrategin omfattar åtgärder för att göra högre utbildningsanstalter drivande inom regional innovation, däribland genom en talangmarknad för att sammanföra studenter och uppstarts företag, ett program för att stödja skapandet av inkubatorer i europeiska lärosäten och ett nytt initiativ för ”innovatörer i skolan”. För att befästa yrkesutbildningens roll inom innovationsarbetet tillhandahåller kompetenscentrumen för yrkesutbildning⁸⁶ stöd av hög kvalitet för innovation i hela EU och inom regionerna, däribland genom tjänster som kluster och företagsinkubatorer för uppstarts företag och entreprenörsinitiativ för deltagarna.

EIT har skapat det största nätverket av innovationspartner, vilket omfattar 2 900 partner med särskild inriktning på utbildningar som kombinerar färdigheter inom teknik och entreprenörskap, såväl som företagsskapande och företagsfrämjande tjänster, med tillhandahållande av kapitalinvestering för nystartade företag. Den strukturerade dialogen om digital utbildning och digitala färdigheter, som lanserades i oktober 2021 efter ordförande von der Leyens tal om tillståndet i unionen, kommer också att hjälpa medlemsstaterna i deras ansträngningar för att uppnå kompetensmålet för det digitala årtiondet. Den kommer att bidra till identifieringen av

---

⁸¹ Ett företag med värdering på över 1 miljard euro.

⁸² <http://www.ehea.info/>

⁸³ <https://www.coe.int/en/web/higher-education-and-research/lisbon-recognition-convention>

⁸⁴ [Europeiska kompetensagendan – Sysselsättning, socialpolitik och inkludering – Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#)

⁸⁵ [Kompetens och talang | Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#)

⁸⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501>

befintliga brister på nationell nivå och främja framgångsrika metoder för att förbättra de digitala färdigheterna och den tillhörande utbildningen.

Flera av medlemsstaterna har lanserat ett s.k. ”uppstartsvisum”, och under 2021 undertecknade 26 länder (24 EU-medlemsstater och Island) en deklaration om en standard för nystartade företag i EU⁸⁷. Syftet är att främja politiska strategier som gynnar nystartade företag och underlätta tillgången till talanger, även från länder utanför EU.

Trots detta verkar det som om EU håller på att förlora den globala jakten på talanger⁸⁸. Högutbildade forskare och potentiella akademiker har flyttat från EU till USA, och EU har lyckats sämre än andra OECD-länder, som USA, Kanada och Australien, när det gäller att locka talanger i början av karriären, däribland på doktorandnivå. Tillgången till talanger begränsas även av strukturella hinder och bestående snedvridningar, vilka i vissa fall leder till en bristande mångfald inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Kvinnor innehar endast 22,4 % av doktorandtjänsterna på IKT-området och 29,4 % inom ingenjörsutbildningen för tillverknings- och byggnadsindustrin.

Samtidigt minskar EU:s befolkning i arbetsför ålder på grund av demografiska förändringar, och prognoserna för arbetsmarknaden antyder ett växande kompetensglapp och en framtida brist på arbetskraft. Det finns till exempel en relativt stor andel yrkesverksamma i EU27 med kompetens inom avancerad tillverkningsteknik och industriell bioteknik, men en tydlig brist inom AI och cybersäkerhet jämfört med USA⁸⁹.

Höga koncentrationer av talanger i EU:s medlemsstater kommer att förvärra dessa brister. Landsrapporterna i HEInnovate⁹⁰ visar att de mest innovativa och entreprenörsinriktade lärosätena är koncentrerade till de största städerna, vilket leder till en obalans mellan behoven i ekonomin och tillgången till talang. Regioner med potential att utveckla tekniker som är nödvändiga för den gröna omställningen, däribland inom förnybar energi, ligger ofta långt från de regioner som har industrier i övergångsfasen, till exempel kolgruvor⁹¹.

Samarbeten mellan universiteten och industrin, i kombination med forskning och teknisk infrastruktur, är en mycket viktig kanal för produktion, utveckling och spridning av ny kunskap. Det finns emellertid bevis som pekar på en varierande användning av stöd till rörligheten mellan sektorerna, trots ett ökat erkännande av dess värde. Infrastrukturen och utbildningsinstitutionerna för högre utbildning inom forskning och teknik, framför allt i mindre innovativa regioner, saknar för närvarande de incitament, erfarenheter och resurser som krävs för att samverka mer effektivt med regionala och internationella partner inom industrin. Alla har inte tillgång till de entreprenörsnätverk och utbildningar som behövs för att bygga upp kapacitet och erfarenhet av att identifiera möjligheter och kommersialisera innovativa idéer, och EU:s innovationsekosystem återspeglar inte befolkningens stora mångfald.

---

⁸⁷ <https://startupnationsstandard.eu/>

⁸⁸ Khan, J. (2021). *European academic brain drain: A meta- synthesis*. European Journal of Education, 56(2), 265–278.

⁸⁹ *Advanced Technologies for Industry – Final Report, report on technology trends and technology adoption*, juli 2021

⁹⁰ HeInnovate: *Encouraging entrepreneurship through higher education – OECD*

⁹¹ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news/eu-coal-peat-and-oil-shale-regions-updated-analysis-challenges-ahead-2021-03-16_en

Trots att det finns ett effektivt system för aktieoptioner⁹² som nystartade företag kan använda för att locka talanger är nivån av personalägande fortfarande låg i hela EU⁹³. Avsaknaden av innovationsfrämjande system för personalägande gör att nystartade företag i EU inte kan konkurrera om talangerna med teknikjättarna.

2.4.2 Flaggskeppsinitiativ för att främja, locka och behålla tekniska talanger

Syftet med detta flaggskeppsinitiativ är att öka EU:s ansträngningar för att bemöta de stora utmaningarna med att locka och behålla talanger genom insatser för att säkerställa utvecklingen och flödet av nödvändig teknisk talang inom och till EU.

Tekniska talanger

EIT kommer att inleda ett initiativ för att locka **1 miljon tekniska talanger** under en treårsperiod i alla medlemsstater. Institutet kommer att uppdatera och utöka sina program för utveckling av talang och kompetens baserat på behoven i teknikintensiva områden, från nya material och syntetisk biologi till ren teknik. Expanderande företag och andra företrädare för industrin kommer att bidra till utarbetandet av läroplaner och säkerställa att de tillgodoser de föränderliga behoven på arbetsmarknaden inom respektive teknikområde.

EIC och EIT kommer även att införa ett **system för innovationspraktikanter** under tredje kvartalet 2023 för att ge fler än 600 forskare och studenter som godkänts av EIT möjlighet att skaffa sig erfarenhet inom innovation fram till 2024. Praktiken kommer att äga rum på framgångsrika företag som får stöd av EIC och EIT, och de enskilda praktikplatserna kommer att erbjudas utifrån forskarnas och företagets särskilda behov.

Kommissionen kommer även att ge ytterligare utbildningsstöd till lärosätena, däribland de europeiska universitetsallianserna, företagen och forsknings- och innovationscentrumen genom programmet för ett digitalt Europa. Stödet kommer att omfatta utbildning av specialister på områden som datavetenskap, AI, cybersäkerhet och kvantmekanik för att stödja den framtida spridningen av sådana tekniker i alla ekonomiska sektorer.

Dessutom kommer kommissionen, tillsammans med berörda medlemsstater och intressenter, att utforma en EU-talangpool som ska lanseras i mitten av 2023⁹⁴. Det kommer att vara en EU-omfattande plattform, ett matchningsverktyg för att hjälpa europeiska företag, inbegripet uppstarts företag, att hitta de talanger som de inte kan hitta på EU:s arbetsmarknad. Detta kommer att öka rörligheten för högtbildade personer inom Europa genom internationell rekrytering och kontaktskapande mellan EU-baserade arbetsgivare och kvalificerade utländska medborgare som vill arbeta i och flytta till EU. Direktivet om studerande och forskare⁹⁵ och det reviderade blåkortsdirektivet⁹⁶, som ska införlivas före den 18 november 2023, kommer också att

---

⁹² Estland, Lettland, Litauen, Frankrike, Portugal, Italien, Polen, Sverige och Irland har redan genomfört strategier för att främja användningen av aktieoptioner även för nystartade företag. (källa: *Rewarding Talent – A guide to stock options for European entrepreneurs*, Index Venture 2021)

⁹³ Under 2016 var nivån ungefär hälften av nivån i USA. Trots en ökning under senare år är nivån fortfarande låg.

⁹⁴ En del av det politiska paketet ”Kompetens och talang”, som antogs av kommissionen i april 2022.

⁹⁵ Direktiv (EU) 2016/801.

⁹⁶ Direktiv (EU) 2021/1883, med tidsfrist för införlivande den 18 november 2023, om upphävande av rådets direktiv 2009/50/EG.

erbjuda lagliga vägar för att locka högutbildade arbetare, forskare och studenter från länder utanför EU och öka deras rörlighet inom unionen. I linje med förslaget om kompetens och talang kommer kommissionen även att återuppta diskussionerna med medlemsstaterna och andra relevanta intressenter för att bedöma möjligheterna till ytterligare åtgärder på EU-nivå med inriktning på entreprenörer och grundare av uppstarts företag från tredjeländer.

Aktieoptioner

Kommissionen kommer att inrätta en **arbetsgrupp för aktieoptioner inom ramen för Europeiska innovationsrådets forum** för att undanröja de administrativa hinder som för närvarande begränsar användningen av aktieoptioner för arbetstagare i EU. Forumet kommer i första hand att ge kommissionen och medlemsstaterna möjlighet att utbyta information och dela med sig av bästa praxis för att underlätta en samordnad insats i hela EU.

Kvinnor som ledare inom teknikintensiv innovation

Ett **program för kvinnligt entreprenörskap och ledarskap** kommer att ge stöd till nystartade teknikföretag som leds av kvinnor, däribland genom en utökning av ”WomenTech EU”⁹⁷. Detta kommer att bidra till andra EU-initiativ som ”Women4Cyber”⁹⁸ och andra nationella företagsfrämjande program för att öka tillväxten i kvinnoledda företag. Samarbetet mellan EIC och EIT för stöd till kvinnliga entreprenörer kommer att utökas genom att EIC:s program för kvinnligt ledarskap öppnas upp för kvinnoledda teknikintensiva uppstarts företag från EIT. Andra insatser omfattar möjligheten att inrätta nätverk och sammanföra kvinnliga stödmottagare från olika initiativ, att ge flickor och kvinnor entreprenörskunskap och digitala färdigheter genom riktade åtgärder som evenemang för entreprenörskap, vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, konst och matematik (ESTEAM), vid sidan av program för handledning, utbildning och stöd⁹⁹, och att ge stöd till skapandet och utvecklingen av sociala uppstarts företag ledda av kvinnor genom att dra nytta av åtgärder som ingår i den europeiska handlingsplanen för den sociala ekonomin¹⁰⁰.

Främjande av en kultur av entreprenörskap och innovation

Kommissionen kommer att inrätta en **gemenskap för ömsesidigt lärande och granskning av innovativa strategier och förfaranden**. I samarbete med OECD kommer kommissionen att sammanföra högre utbildningsanstalter, däribland det nya europeiska nätverket för innovativa lärosäten, offentliga tjänstemän och berörda intressenter för att påskynda antagandet av strategier och förfaranden som förstärker lärosätenas bidrag till innovation i de samhällen de tjänar. Ett årligt toppmöte om utbildning och innovation kommer att förstärka dessa insatser genom att sammanföra lärosäten, teknikintensiva företag och entreprenörer för att främja samarbete och inspirera den bredare sektorn för utbildning, forskning och innovation att främja en kultur för entreprenörskap och innovation i Europa.

---

⁹⁷ https://eic.ec.europa.eu/news/eu-launches-women-techeu-pilot-put-women-forefront-deep-tech-2021-07-13_en

⁹⁸ [Commission launches Women4Cyber, a registry of talents in the field of cybersecurity | Shaping Europe's digital future \(europa.eu\) \(inte översatt till svenska\)](#)

⁹⁹ Sådana evenemang anordnas i 19 av EU:s medlemsstater för att höja kvinnors och flickors kompetens, däribland genom nätgemenskaper för ESTEAM som ger deltagarna möjlighet att lära av varandra.

¹⁰⁰ [Handlingsplan för den sociala ekonomin – Sysselsättning, socialpolitik och inkludering – Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#)

Kommissionen kommer även att fortsätta sitt stöd till unga entreprenörer genom **EIT:s projekt ”Girls Go Circular”**¹⁰¹ och utöka det så att det omfattar deltagare från alla EU:s medlemsstater och ger fler än 40 000 skolflickor digitala färdigheter och entreprenörskunskaper.

Från och med 2023 kommer **innovationsallianserna**¹⁰² inom Erasmus+ att **stödja utvecklingen av entreprenörsfärdigheter med särskilt fokus på teknikintensiva lösningar**. Syftet är att stödja och komplettera utvecklingen av inkubatorer inom de högre lärosätena, i nära samarbete med företagssektorn, för att hjälpa studenterna att omsätta sina idéer i företagsverksamhet, så som tillkännages i den europeiska universitetsstrategin.

Kommissionen kommer även att stödja skapandet av gemenskaper för experthandledare, inbegripet de europeiska universitetsallianserna, för att utöka samarbetet mellan industrin, den akademiska världen och forskningsorganisationerna och anpassa utbudet av kunskap till kraven på innovation.

2.5 Förbättring av ramen för beslutsfattande inom sektorn för innovation

2.5.1 Utmaningar

En verkningfull innovationspolitik måste bygga på en korrekt övervakning och utvärdering. Politiken på både EU-nivå och nationell nivå måste hålla jämna steg med förändringarna på innovationsområdet.

I dagsläget försvåras beslutsfattandet av att det finns olika definitioner i den centrala terminologin och att uppgifterna ofta är svåra att jämföra. Detta gör det svårt för beslutsfattare på EU-nivå och nationell nivå att hitta en gemensam syn på förutsättningarna för innovation och de olika faktorer och trender som påverkar innovationsmöjligheterna i EU. Syftet med detta flaggskeppsinitiativ är att ta itu med dessa utmaningar för utformningen av politiken och att utöka kapacitetsstödet till medlemsstater som behöver förbättra sitt beslutsfattande.

2.5.2 Flaggskeppsinitiativ för att förbättra verktygen för beslutsfattande

Detta flaggskeppsinitiativ är inriktat på utvecklingen och användningen av robusta, jämförbara uppsättningar av uppgifter och en gemensam taxonomi som kan ligga till grund för politiken på alla nivåer i hela EU och ge politiskt stöd till medlemsstaterna.

Databaserad politik

Kommissionen kommer att **utarbete en undersökande rapport om definitioner för nystartade företag, expanderande företag och teknikintensiv innovation** under det första kvartalet 2023. En efterföljande pilotundersökning kommer att omfatta en uppsättning av indikatorer för nystartade företag, expanderande företag och teknikintensiv innovation som kan bidra till analyser och modeller av politiken för innovationsekosystem på regional, nationell och europeisk nivå. Den europeiska resultattavlan för innovation kommer att uppdateras efterhand.

---

¹⁰¹ [Girls Go Circular | Digital and Entrepreneurial Skills for the Circular Economy \(eit-girlsgocircular.eu\)](https://eit-girlsgocircular.eu)

¹⁰² Innovationsallianserna inom Erasmus+ främjar Europas innovationskapacitet genom samarbeten och kunskapsflöden inom den högre utbildningen, yrkesutbildningen (både inledningsvis och fortlöpande) och den bredare socioekonomiska miljön.

Stöd till medlemsstaterna

Kommissionen kommer att **hjälpa medlemsstaterna och regionerna med att utforma och genomföra en bättre innovationspolitik genom instrumentet för tekniskt stöd** som en del av återhämtningsinstrumentet Next Generation EU¹⁰³. Stödet kan till exempel omfatta insamling av uppgifter som grund för beslutsfattandet, kapacitetsuppbyggnad för personal som arbetar med offentlig upphandling, tillhandahållande av regulatorisk rådgivning och användning av regulatoriska sandlådor.

Kommissionen kommer även att förstärka sin facilitet för politiskt stöd inom ramen för Horisont Europa för att ge praktiskt stöd till utformningen, genomförandet och utvärderingen av reformer som förbättrar kvaliteten på medlemsstaternas investeringar, politiska strategier och system för forskning och innovation.

Samordning av politiken

Kommissionen kommer att **förstärka rollen för Europeiska innovationsrådets forum**¹⁰⁴ under 2022 för att förbättra utbytet av bästa praxis och samordningen av nationella initiativ för innovationspolitiken. De politiska riktlinjerna för forumet kommer att vara förenliga med pakten för forskning och innovation¹⁰⁵ och kommer att ligga till grund för arbetet inom styrningssystemet för det europeiska forskningsområdet och kommittén för det europeiska forskningsområdet och innovation, i dess roll som strategisk, politisk, gemensam och rådgivande kommitté på hög nivå, för att ge tidiga råd till rådet, kommissionen och medlemsstaterna i strategiska frågor kring forskning och innovation.

3. SLUTSATSER

Europa kan bli en global ledare i den nya vågen av teknikintensiv innovation genom att göra samordnade insatser för att utnyttja tillgången till talanger, immateriella tillgångar och industriell kapacitet. Medlemsstaterna och regionerna uppmanas framför allt att bygga vidare på förslagen och arbeta tillsammans med kommissionen och intressenterna för att mobilisera investeringar, säkerställa fördelaktiga ramvillkor och genomföra nödvändiga reformer.

Kommissionen kommer att övervaka och rapportera om framstegen och effekterna av de insatser som anges i detta meddelande senast 2024, i nära samarbete med medlemsstaternas företrädare i Europeiska innovationsrådets forum.

---

¹⁰³ https://europa.eu/next-generation-eu/index_sv

¹⁰⁴ <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/building-european-innovation-ecosystem/eic-forum>

¹⁰⁵ Förslag till rådets rekommendation om en pakt för forskning och innovation i Europa (2021)

Förteckning över insatser som ingår i meddelandet

Titel (Flaggskeppsinitiativ – Insatser)	Tidsram
Flaggskeppsinitiativ: Finansiering för teknikintensiva expanderande företag	
1. Direktiv om avdrag på bolagsskatten för att minska snedvridningen till förmån för skuldfinansiering (Debra), kommissionens förslag	Andra kvartalet 2022
2. Förordning om börsnotering, kommissionens förslag	Fjärde kvartalet 2022
3. Utökning av den europeiska åtgärden för utveckling av företag med riskkapital (ESCALAR)	2023
4. EIC:s arbetsprogram 2022 avseende ett pilotprojekt om ett innovationsindex för jämställdhet och mångfald	Första kvartalet 2023
5. EIT:s program Women2Invest	Fjärde kvartalet 2022
Flaggskeppsinitiativ: Möjliggöra teknikintensiv innovation genom experimentutrymmen och offentlig upphandling	
6. Vägledande dokument om regulatoriska sandlådor	Andra kvartalet 2023
7. Provanläggning för öppen innovation på området för förnybar vätgas	Första kvartalet 2024
8. Lansering av prov- och experimentanläggningar för innovation inom AI	2023
9. Reviderad ram för statligt stöd till forskning och utveckling och innovation	Fjärde kvartalet 2022
10. Lansering av en särskild rådgivningstjänst för upphandling av innovation	Första kvartalet 2024
Flaggskeppsinitiativ: Påskynda och förstärka innovation i de europeiska innovationsekosystemen och minska innovationsklyftan i EU	
11. Inrättande och sammankoppling av regionala innovationsknutpunkter för teknikintensiva lösningar	Tredje kvartalet 2023
12. Kommissionens tillkännagivande om synergieffekter mellan Horisont Europa och Europeiska regionala utvecklingsfondens program	Tredje kvartalet 2022
13. Fördubbling av antalet vätgasprojekt i EU	2025
14. Inrättande av Innospace – en kontaktpunkt för innovationsekosystemens aktörer	2023
15. Lansering av initiativet Scaleup 100	Första kvartalet 2023
Flaggskeppsinitiativ: Främja, locka och behålla tekniska talanger	
16. Lansering av EIT:s initiativ för tekniska talanger	Fjärde kvartalet 2022
17. Lansering av ett program för innovationspraktikanter	Tredje kvartalet 2023
18. Bygga upp en EU-talangpool för att hjälpa företag, inbegripet nystartade företag, att hitta talanger utanför EU	Tredje kvartalet 2023
19. Inrättande av ett program för kvinnligt entreprenörskap och ledarskap	Andra kvartalet 2023

20. Utbyte av bästa praxis för aktieoptioner för anställda i nystartade företag	Fjärde kvartalet 2022
21. Praxisgemenskap för utbildning och innovation	Fjärde kvartalet 2022
22. Lansering av Erasmus+-allianser för innovation	Andra kvartalet 2023
23. Lansering av ett anbudsförfarande inom programmet för ett digitalt Europa för att utbilda experter inom framtidsorienterade områden	Tredje kvartalet 2022
Flaggskeppsinitiativ: Förbättra verktygen för beslutsfattande	
24. Rapport om definitioner för nystartade företag, expanderande företag och teknikintensiv innovation	Första kvartalet 2023
25. Förstärkning av rollen för Europeiska innovationsrådets forum	Fjärde kvartalet 2022